

livsmedelsverket@slv.se

Remissvar om förslag till nya dricksvattenföreskrifter

Dnr: 2022/01733

Svenskt Vatten är branschorganisationen för landets viktigaste livsmedelsproducenter och miljövårdsföretag – VA-organisationerna. Vår vision är att Sverige ska ha rent dricksvatten, friska sjöar och hav. Vi företräder alla 290 kommuners VA-organisationer.

Svenskt Vattens övergripande synpunkter

Livsmedelsverket förslag till nya dricksvattenföreskrifter ger en bra grund för det fortsatta arbetet. Med tanke på de stora förändringar som det nya dricksvattendirektivet innebär och den korta tid som Livsmedelsverket haft till förfogande för att ta fram förslaget till nya dricksvattenföreskrifter är förslagen i de flesta fall motiverade och väl formulerade.

Svenskt Vatten synpunkter på förslaget till nya dricksvattenföreskrifter innehåller såväl förslag till mindre redaktionella ändringar som mer principiella synpunkter och önskemål om justeringar och kompletteringar av föreskrifterna. Synpunkterna på föreskrifter och bilagor som tagit fram i nära samarbete med Svenskt Vattens Dricksvattenkommitté följer föreskrifternas disposition.

Svenskt Vattens övergripande synpunkter redovisas nedan:

Hälsomässig betydelse

I den nya gränsvärdeslistan finns ett gränsvärde för varje parameter och inte som tidigare möjlighet till olika bedömningar för olika parametrar. Detta innebär skillnaden i olika parametrars hälsomässiga betydelse framgår mindre tydligt, ett överskridande av gränsvärdet för mikrosvamp hos användare kan få samma vikt som ett överskridande av *E.Coli* i utgående vatten trots den stora skillnaden i risken för påverkan på människors hälsa. De olika parametrarnas hälsomässiga betydelse bör framgå tydligare av föreskrifterna.

Behov av kompletteringar

Inom vissa områden behöver föreskrifterna kompletteras. Kompletteringar behövs framför allt inom områdena råvattenkontroll, beredningskemikalier och filtermaterial samt information till allmänheten.

Behov av vägledning vid implementering

Det kommer att krävas mycket vägledning både till dricksvattenleverantörerna och kontrollmyndigheterna när de nya föreskrifterna ska börja tillämpas. Det är Svenskt Vattens förhoppning att Livsmedelsverket kommer att avsätta de resurser som krävs för att påbörja arbetet med att uppdatera vägledningar under hösten 2022.

Utvärdering efter införande

För att ta vara på de erfarenheter som kommer att byggas upp när de nya dricksvattenföreskrifterna börjar tillämpas är det lämpligt att Livsmedelsverket planerar för en utvärdering av föreskrifterna och tillämpningen av dem. Svenskt Vatten anser att en utvärdering bör genomföras tre år efter att föreskrifterna trätt i kraft.

Ofullständig konsekvensutredning, betydande kostnader

I konsekvensutredningen konstaterar Livsmedelsverket att kostnader för PFAS-rening kommer bli betydande för dricksvattenproducenterna och därmed för vav-kollektiven. Föreskrifterna kommer därmed skapa mer än oväsentliga kostnader för VA-kollektivet, vilket föreskrivande myndighet inte kan bortse ifrån. Svenskt Vatten saknar ett resonemang i konsekvensutredningen om hur dessa kostnader ska finansieras. Vidare är kostnaden inte klarlagd men förväntas bli betydande. Det är inte rimligt att dricksvattenkonsumenterna ensamma ska ta det ekonomiska konsekvenserna av att andra föroreningar våra vatten med PFAS.

Bakgrund

Det nya dricksvattendirektiv (EU) 2020/2184 har som mål att skydda människors hälsa från de skadliga effekterna av alla slags föroreningar av dricksvatten genom att säkerställa att det är hälsosamt och rent samt att förbättra tillgången till dricksvatten. Direktivet fastställer minimikrav som medlemsstaterna ska uppfylla och medlemsstaterna ska senast den 12 januari 2023 ha anpassat nationella regelverk.

Delar av det nya dricksvattendirektivet kommer att implementeras genom de nya dricksvattenföreskrifter som Livsmedelsverket föreslår. Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Eftersom det nya dricksvattendirektivet täcker ett betydligt större område än direktivet det ersätter och delar av det nya direktivet inte går att implementera i Sverige med stöd av livsmedelslagstiftningen kommer det behöva införas ändringar i flera lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter.

Synpunkter på förslag till nya föreskrifter

1 – 5 § § Tillämpningsområde samt Ord och uttryck

Dricksvattendirektivet gäller för vatten som ”är avsett för dryck, matlagning, beredning av livsmedel eller andra hushållsändamål”. I dricksvattendirektivet framgår det inte tydligt om vatten som är uppvärmt när det tappas från kranen också omfattas av direktivet. Den svenska tolkningen av det gamla direktivet har varit och är fortsatt vid implementering av det nya direktivet att det bara är kallvatten från kranen som är ett livsmedel och som därför omfattas av dricksvattenföreskrifterna.

Dricksvattendirektivet gäller även för vatten för ”andra hushållsändamål” och det finns ett starkt fokus i direktivet på att minska riskerna orsakade av legionellabakterier. Hälsorisker orsakade av legionellabakterier är framför allt förknippade med uppvärmt vatten och dricksvattendirektivets gränsvärden för *Legionella* är inte heller införda i förslaget till gränsvärdeslista. Dessa gränsvärden måste alltså föras in i annan lagstiftning.

Svenskt Vatten har inget att invända mot den avgränsning av dricksvatten som Livsmedelsverket har gjort, enbart vatten som inte avsiktligt är uppvärmt när det tappas från kranen är dricksvatten och omfattas av dricksvattenföreskrifterna. Avgränsningen bör förtydligas i dricksvattenföreskrifterna.

Det bör förtydligas att de kranar som används för dricksvatten ingår i fastighetsinstallationen. Formulering i direktivet som även är införd i dricksvattenföreskrifterna har orsakat diskussioner om kranen ingår i fastighetsinstallationen eller inte.

5 § bör kompletteras med begreppet –”vattenförsörjningsområde”.

I direktivet definieras vattenförsörjningsområde som ett geografiskt avgränsat område inom vilket dricksvatten kommer från en eller flera vattentäkter, och inom vilket vattenkvaliteten kan anses vara i stort sett enhetlig. Begreppet vattenförsörjningsområde bör ha samma betydelse i dricksvattenföreskrifterna. Begreppet vattenförsörjningsområde är viktigt för tillämpningen av bilaga 3.

En tydlig definition av beredningskemikalier bör finnas med i 5 §. Av definitionen bör det framgå att de kemikalier som doseras till dricksvattnet är beredningskemikalier. Andra kemikalier som kan hanteras på vattenverket t ex för rengöring av membranfilter och annan utrustning eller för behandling av vatten för avledning till rening eller recipient är inte beredningskemikalier.

Enligt 6 § 2. behöver ”källvatten” inte uppfylla gränsvärdena för *E.coli* och intestinala enterokocker. Källvatten bör definieras i 5 §.

Kvalitetskrav

Kravet på att dricksvattnet ska vara hälsosamt och rent finns även i de nuvarande föreskrifterna men en dom enligt produktansvarslagen lägger även ett ansvar på dricksvattenleverantörerna för sådant som inte är reglerat med gränsvärden i dricksvattenföreskrifterna. Detta ansvar för dricksvattenleverantörerna innebär ett ökat behov av vägledning från Livsmedelsverket.

Allmänna hygienregler faroanalys och kritiska styrpunkter

8 § I motsvarande paragraf i de nuvarande föreskrifterna 2b.§ finns följande formulering med, ”när det är nödvändigt för att upprätthålla en tillfredställande hygien,”. Formuleringen saknas i förslaget till nya föreskrifter. Den nya skrivningen ger inget utrymme för flexibilitet eller tolkningar och måste anses vara en skärpning jämfört med nuvarande föreskrifter. Detta har inte motiverats eller kommenterats i konsekvensutredningen.

I 9 § i förslaget ställs krav på larm på vissa mindre anläggningar som inte omfattas av kravet på att genomföra en faroanalys. Det är antagligen underförstått att behovet av larm vid större anläggningar kommer att identifieras vid faroanalysen. Eftersom det inte är uppenbart att också större anläggningar omfattas av kravet att det ska finnas nödvändiga larm blir föreskriften otydlig. Ett alternativ kan vara ha ett generellt krav på larm vid vattenverk motsvarande punkterna 1 och 2 i 4§ i de gamla föreskrifterna kompletterat med krav på att de vattenverk som ska genomföra en faroanalys ska komplettera med de larm faroanalysen visar att det finns behov av.

11 § Eftersom organisationen för genomförande av riskbedömning och riskhantering i tillrinningsområden enligt artikel 8 i dricksvattendirektivet ännu inte är beslutad är det olämpligt att ange en specifik organisation i föreskriften. Svenskt Vatten anser att det kan vara bättre att använda formuleringen *Resultaten av den riskbedömning och riskhantering för tillrinningsområdena för uttagpunkter som utförts av den myndighet som utsetts ska beaktas vid faroanalysen, om en sådan bedömning har utförts.*

Det bör anges i dricksvattenföreskrifterna att den första försörjningsriskbedömningen ska vara klar senast 2029-01-01.

För att artikel 9 i dricksvattendirektivet ska implementeras i sin helhet bör 11§ kompletteras med att de parametrar som förtecknas i bilaga till (EU) 2022/679 ska beaktas vid faroanalysen.

I 13 § anges att det ska finnas rutiner för att den dokumentation som det ställs krav på i 11 och 12 §§ alltid är aktuell. Ordet alltid tillför inget i sammanhanget. Svenskt Vatten föreslår därför att ordet "alltid" ska strykas.

Beredningskemikalier och filtermaterial

Föreskriften om beredningskemikalier och filtermaterial 16 § behöver utvecklas ytterligare för att vara ett stöd för dricksvattenproducenter och kontrollmyndigheter när krav på beredningskemikalier ska specificeras. Eftersom den tabell som finns i bilaga 1 del B i de gamla föreskrifterna tagits bort i förslaget behövs någon annan form av riktlinje för vilket föroreningstillskott som det är acceptabelt att beredningskemikalier ger. Riktlinjen skulle t ex kunna vara att tillskottet av en viss förorening vid normal dosering av beredningskemikalien där föroreningen förekommer inte får vara högre än en viss andel av gränsvärdet för föroreningen.

Direktivets skrivning i artikel 12 med kraven på beredningskemikalier och filtermaterial i form av en punktlista är tydligare. Svenskt Vatten föreslår därför att kraven anges i en punktlista i stället för i löpande text.

Den hänvisning till europeiska standarder för beredningskemikalier och filtermaterial som finns i dricksvattendirektivets artikel 12, 3. saknas i förslaget till dricksvattenföreskrifter. Svenskt Vatten anser att det finns ett värde att upplysa om de standarder som finns för beredningskemikalier genom att ha med motsvarande hänvisning som i direktivet i dricksvattenföreskrifterna.

Föreskriften bör förtydligas med om och i så fall under vilka förutsättningar även andra beredningskemikalier än de som är listade i bilaga 2 får användas.

Undersökningsprogram

I 17 § anges att undersökningar ska fördelas jämnt över året. Svenskt Vatten anser att formuleringen ger för lite flexibilitet för anpassning av undersökningsprogrammen efter behov. Formuleringen i dricksvattendirektivets artikel 13 "Prov på dricksvatten ska tas på ett sådant sätt att de är representativa för dricksvattnets kvalitet under året" ger större möjligheter att anpassa provtagningarna efter behovet om det varierar under året. Ett annat alternativ är att ta bort ordet "jämnt".

Utöver det som anges i 17 § innehåller 20§ information om vad som ska beaktas när undersökningsprogrammet tas fram och om möjligheterna att anpassa val av parametrar och provtagningsfrekvens. Det kan därför vara lämpligt att ha en hänvisning till 20 § i 17 §.

I 21 § bör ordet "kontinuerligt" ändras till "regelbundet".

Undersökningar

I 25 § bör det läggas till att provtagningen ska ske efter kort spolning, så blir det tydligare direkt i föreskriften.

Uppräkningarna i 26 § över analyser som inte behöver vara ackrediterade bör kompletteras med lukt.

Det är otydligt om Livsmedelsverkets ord "aktiv klor" avser det som inom dricksvattenbranschen brukar kallas "fritt klor" eller det som brukar kallas "total klor". Se även kommentarer på bilaga 1.

Enligt 27 § ska ett anlitat laboratorium omedelbart informera om ett dricksvattenprov inte bedöms, eller sannolikt inte kommer bedömas, uppfylla gränsvärdena dessutom den som producerar dricksvatten eller tillhandhåller det från en distributionsanläggning eller tank efter en undersökning bedöma om dricksvattnet uppfyller gränsvärdena. Formuleringen gör laboratoriets respektive dricksvattenproducenten/distributörens roller otydliga.

Svenskt Vatten anser att föreskriften ska formuleras om så att det tydligt framgår att det är dricksvattenleverantören som ska göra bedömning om kraven i föreskrifterna är uppfyllda. Laboratoriet bidrar med underlag i form av analysrapporter som anger om analyserade parametrar ligger inom det gränser som anges i bilaga 1.

Eftersom det inte framgår av gränsvärdeslistan i bilaga 1 vilka överskridanden av parametervärden som kräver omedelbara åtgärder för att skydda människors hälsa blir det otydligt när laboratoriet omedelbart ska informera dricksvattenleverantören om överskridanden av parametervärden. Om laboratoriet omedelbart ska informera om alla överskridanden av parametervärden kommer det inte leda till ett förbättrat skydd av människors hälsa utan snarare till en risk att viktig informativ tappas bort i ett för stort informationsflöde.

För att ansvarsfördelningen ska bli tydlig mellan dricksvattenproducenten och laboratoriet bör det framgå av föreskrifterna för vilka parametrar ett överskridande av gränsvärdet kan anses utgöra ett sådant hot mot människors hälsa att omedelbara åtgärder måste vidtas. I dessa fall ska laboratoriet omedelbart informera dricksvattenproducenten när ett parametervärde inte uppfyller eller riskerar att inte uppfylla kraven i bilaga 1.

Utredning och åtgärder

29 § bör kompletteras med att utredning, vidtagna åtgärder och effekterna av åtgärderna ska dokumenteras på ett sätt som motsvarar verksamhetens behov.

Eftersom begreppen ”otjänligt” och ”tjänligt med anmärkning” ersätts av en gränsvärdeslista där skillnader i olika parametrars hälsomässiga betydelse framgår mindre tydligt behöver det förtydligas när omedelbara åtgärder måste vidtas och kontrollmyndigheten ska informeras enligt 31 §.

Det bör framgå av 32 § att den lokala kontrollmyndigheten ska informeras när en fastighetsägare informeras om behov av att vidta åtgärder på grund av att fastighetsinstallationen påverkar dricksvattenkvaliteten så att gränsvärden inte uppfylls. För att skydda människors hälsa är det viktigt att avvikelser som orsakas brister i fastighetsinstallationer åtgärdas och följs upp. Detta kan inte vara en uppgift för dricksvattenleverantören som saknar befogenheter att ställa krav på en fastighetsägare att åtgärda brister i fastighetsinstallationer.

Information och rapportering

Kravet att rapporteringen av undersökningsresultat, åtgärder och incidenter under föregående år ska ske till Livsmedelsverket senast 31 januari kommer bli mycket svårt att klara för många dricksvattenleverantörer. Ett mer rimligt krav men inte heller det helt enkelt att klara, är att rapporteringen ska ske senast 31 maj. Miljörapport för avloppsreningsverk ska lämnas in senast 31 mars årligen. I mindre kommuner är det ofta samma person som svarar för rapporteringen för vattenverk och avloppsreningsverk. För att inte skapa en orimlig arbetssituation för små kommuner bör de två rapporteringarna inte ske vid samma tillfälle. Svenskt Vatten kan inte se att kravet på rapportering senast 31 januari är nödvändigt för att klara de krav beträffande rapportering till EU som anges i dricksvattendirektivet.

Eftersom många av de uppgifter som ska rapporteras till Livsmedelsverket ingår i den dialog dricksvattenleverantörer har med den lokala kontrollmyndigheten finns det en risk för att rapportering måste ske till två olika myndigheter. Dubbelrapportering bör undvikas antingen genom att all rapportering går via den lokala kontrollmyndigheten eller genom att Livsmedelsverket sätter upp en rapporteringsportal som dricksvattenleverantörerna rapporterar in uppgifter till. Livsmedelsverket och de lokala kontrollmyndigheterna kan sedan hämta de uppgifter de behöver för sin verksamhet från en gemensam portal.

Undantag

Det bör förtydligas att avgränsningen av de undantag som kan medges med stöd av 37 § gäller per vattenförsörjningsområde.

Den första meningen i 39 § är mycket lång. Det skulle underlätta om meningen formulerades om och delades upp på flera meningar.

Behov av komplettering av föreskrifterna

Föreskrifterna behöver kompletteras med tydligare beskrivning av kraven på råvattenkontroll och kopplingen till riskbedömning och riskhantering som ska utföras avseende tillringsområdet enligt artikel 8.

Synpunkter på förslag till bilagor**Bilaga 1 Gränsvärden vid bedömning av kvaliteten på dricksvatten****Hälsomässig betydelse**

I förslaget till föreskrifter finns en gränsvärdeslista. Parametrarna i listan är hämtade från del A-C i bilaga 1 till dricksvattendirektivet och avsnitt A och B i bilaga 2 till nuvarande dricksvattenföreskrifter.

Det finns fördelar med att ha alla gränsvärden i en lista eftersom det medför en ökad tydlighet och det blir enklare med bara en lista att förhålla sig till. Samtidigt finns också nackdelar med att ha allt samlat i samma lista. Att alla parametrar är samlade i en lista innebär att indikatorparametrar, del C bilaga 1, från direktivet och parametrar som idag bara kan ge bedömningen tjänligt med anmärkning enligt dricksvattenföreskrifterna, avsnitt B bilaga 2, kommer att få samma vikt som parametrar med stor hälsomässig betydelse. Ett överskridet gränsvärde för aktinomycter kan uppfattas som lika allvarlig som ett överskridet gränsvärde för *E.coli*.

För att inte alla dricksvattenleverantörer och alla kontrollmyndigheter var och en ska behöva göra egna bedömningar av de olika parametrarnas hälsomässiga betydelse behöver detta förtydligas. Det bör framgå av föreskrifterna för vilka parametrar ett överskridande av gränsvärdet kan anses utgöra ett sådant hot mot människors hälsa att omedelbara åtgärder måste vidtas. Se även kommentarer på 27 och 29 § §.

Begreppet ”provgrupp”

I bilaga 2 i dricksvattendirektivet används begreppen A- och B-parametrar för att ange provtagningsfrekvens för olika parametrar. Begreppen A- och B-parametrar i bilaga 2 har ingen koppling till indelningen av bilaga 1 i delarna A-D. Föreskrifternas indelning i provgrupp A och B är snarlik men överensstämmer inte helt med direktivets indelning i A- och B-parametrar. Den flitiga

användningen av A och B för att göra olika indelningar riskerar att leda till minskad tydlighet. Det vore bättre att använda de inarbetade begreppen normal och utvidgad kontroll. Att vissa parametrar tillhör provgrupp A och B underlättar inte. Kolumnen med provgrupp i bilaga 1 kan tas bort.

Parametrar för mikroorganismer

Långsamväxande bakterier och odlingsbara mikroorganismer

Specifika gränsvärden för dricksvatten hos användare för långsamväxande bakterier och odlingsbara mikroorganismer hos användare går inte ihop med kravet i 27 § på att laboratoriet omedelbart ska meddela dricksvattenleverantören om ett gränsvärde i bilaga 1 inte uppfylls. Ett måttligt överskridande av de värden som nu anges i bilaga 1 är inte av sådan hälsomässig betydelse att det är ett proportionerligt krav att laboratoriet omedelbart ska informera dricksvattenleverantören om ett gränsvärde överskrids.

Odlingsbara mikroorganismer finns med i del C, Indikatorparametrar, i bilaga 1 till direktivet med kravet "Ingen onormal förändring". Långsamväxande bakterier finns inte med i direktivet. Enligt de nu gällande dricksvattenföreskrifter kan överskridande av gränsvärden ge bedömningen tjänligt med anmärkning men inte bedömningen otjänligt. Svenska Vatten anser att gränsvärdet i båda fallen ska vara Ingen onormal förändring.

Koliforma bakterier

Att ha samma krav på koliforma bakterier som på *E.coli* och Intestinala enterokocker speglar inte den hälsomässiga relevansen som parametrarna har. Koliforma bakterier finns med i del C, Indikatorparametrar, i bilaga 1 till direktivet och omfattas alltså inte av de krav som anges i dricksvattendirektivets artikel 4. I nu gällande föreskrifter ger 10 koliforma bakterier/100 ml bedömningen otjänligt och påvisade koliforma bakterier ger bedömningen tjänligt med anmärkning. För att den hälsomässiga relevansen för koliforma bakterier respektive *E.coli* och Intestinala enterokocker ska framgå av bilaga 1 anser Svenskt Vatten att gränsvärdet för dricksvatten hos användare ska vara 10/100 ml

Parametrar för kemiska och radioaktiva ämnen

Klor total aktiv

Begreppet "Klor total aktiv" som även förekommer i de nu gällande dricksvattenföreskrifterna överensstämmer inte med de begrepp som används i övrigt inom va-branschen. Dricksvattenproducenter, leverantörer samt facklitteratur och standarder inom området använder begreppen "fri klor" och "total klor". I fri klor ingår underklorstyrighet och hypokloritjon medan i total

klor ingår även klor som är bundet i olika ammoniumföreningar. Ordet ”aktiv” bidrar inte i sammanhanget utan risker att leda till missförstånd och bör strykas.

PFAS4

Livsmedelsverket har tydligt motiverat såväl behovet av ett nationellt gränsvärde för PFAS4 som varför gränsvärdet ska vara 4 ng/l. Eftersom PFAS kan ge hälsoeffekter först efter långtidsexponering bedömer Livsmedelsverket det inte så allvarligt om alla vattenverk inte hunnit genomföra tillräckliga åtgärder innan övergångsperioden går ut 2026. Svenskt Vatten ser en del pedagogiska och trovärdighetsproblem om vattenleverantören levererar dricksvatten som överskrider gränsvärdet för PFAS4, även om det är under en begränsad tid. För att vattenverken ska få möjligheter att anpassa sig till nya gränsvärden för PFAS4 kan det vara lämpligt att gränsvärdet införs stegvis under en längre övergångsperiod. Gränsvärdet 10 ng/l skulle kunna gälla från 2026 för att sedan sänkas till 4 ng/l 2029. Ett stegvis genomförande av PFAS4 gränsvärdet skulle sprida åtgärderna under längre tid vilket minskar konkurrensen om resurser för utredning, projektering och installation av reningsutrustning. Det stegvisa genomförande skulle bidra till att åtgärder genomförs först där halterna av PFAS är högst och ger dessutom ökade möjligheter till teknikutveckling för att nå ner till 4 ng/l på ett effektivt sätt.

Klorid och sulfat

Svenskt Vatten har svårt att se att höjningen av gränsvärdena för klorid och sulfat överensstämmer med kravet på att vattnet inte får vara korrosivt.

Turbiditet

Gränsvärdet för turbiditet i bilaga 1 bör kompletteras med enheten FTU. Se kommentarer på Bilaga 3, Avsnitt A.

Parametrar som saknas

Kalium

Kalcium, magnesium och kalium saknas i parameterlistorna i dricksvattendirektivet men dricksvattendirektivet ställer ändå krav att dricksvattenleverantörer ska informera om dricksvattens hårdhet samt halter av kalcium, magnesium och kalium. Enligt artikel 17 och bilaga 4 ska dricksvattenleverantörer på en webbplats informera om hårdhet samt halt av kalcium, magnesium och kalium löst i dricksvattnet. Detta innebär att även andra ämnen än dom som finns med i bilaga 1 till dricksvattendirektivet måste övervakas i dricksvattnet, vilket minskar tydligheten i vad dricksvattenleverantören ska övervaka. Livsmedelsverket har delvis minskat otydligheten genom att ta med de gamla gränsvärden för kalcium och magnesium i bilaga 1 i förslaget till nya föreskrifter.

Återstår kalium som finns omnämnt i 18 § och i bilaga 5 i dricksvattenföreskrifterna men saknas i bilaga 1. Det skulle öka tydligheten om alla parametrar som ska undersökas fanns med i parameterlistan i bilaga 1. Om det saknas underlag för att fastställa ett gränsvärde för kalium kan gränsvärdeskolumnen lämnas tom eller formuleringen *ingen onormal förändring* användas.

Bilaga 2 Beredningskemikalier för dricksvatten enligt 16 §

Eftersom avsnitt B i bilaga 1 i nuvarande föreskrifter, *Högsta tillåtna föroreningshalt i kemikalier för fällning, pH-justering och alkalisering*, föreslås tas bort behövs någon annan form av vägledning om vad som kan vara en acceptabel föroreningsnivå i beredningskemikalier. Föreskriftens formulering, ”i högre grad än vad som är nödvändigt för det avsedda syftet” behöver specificeras.

Detta kan göras genom tabeller över högsta acceptabla föroreningshalter i olika slag av beredningskemikalier eller genom ett principiellt resonemang om att föreoreningstillskottet från en enskild beredningskemikalie inte bör överskrida en viss andel av gränsvärdet för den aktuella föroreningen vid normal dosering, -t ex tillskottet av bly från kalk får vara högst 0,5 µg/l, vid normal dosering av kalk, om man väljer att tillskottet får vara högst 10 %.

Det är önskvärt att det går att undvika förekomsten av produktnamn i förteckningen över godkända beredningskemikalier för dricksvatten eftersom det kan vara konkurrensbegränsande.

Aktiverat kol är endast godkänt för adsorptionsändamål. Detta bör kompletteras med ”användning i biologiskt aktiva filter”.

Natriumklorid är endast godkänt för regenerering av jonbytesfilter. Detta bör kompletteras med ”användning för framställning av klor eller natriumhypoklorit genom elektrolys”.

På sikt är det önskvärt att bilaga 2 kompletteras med krav på filtermaterial.

Bilaga 3

Avsnitt A – Program för driftkontroll

Det bör förtydligas att kravet på att mäta turbiditet för kontrollera effektiviteten i filtrering enbart ska tillämpas på anläggningar där filtrering ingår i beredningsprocessen.

I bilaga anges enbart enheten NTU för turbiditet. Turbiditet kan anges med flera olika enheter NTU, FNU, FTU med flera. Vilken enhet som används beror på utformningen av det instrumentet som används ljuskälla, placering av detektor m m. Olika instrumenttillverkar har olika uppfattningar om hur ett turbiditetsinstrument bör utformas och därmed vilken enhet som ska användas för att ange turbiditet. Praktiskt är enheterna likvärdiga 1 NTU=1 FNU=1 FTU. För övervakning av filtrering är det förändringar i turbiditet som det är viktigt att detektera. Vilken mätprincip som används och därmed vilken enhet som används för att ange turbiditet är av mindre betydelse. En strikt tillämpning av bilaga 3 avsnitt A kommer att leda till att många vattenverk blir tvingade att byta ut sina instrument för mätning av turbiditet vilket kommer att leda till höga kostnader utan motsvarande nytta. I bilaga 3 avsnitt A bör enheten för turbiditet anges som NTU, FNU eller FTU. I bilaga 1 anges enheterna FNU och NTU för turbiditet, med samma gränsvärden. Gränsvärdet för turbiditet i bilaga 1 bör kompletteras med enheten FTU.

Avsnitt B – Minimifrekvens för undersökningar

Råvatten

Det bör framgå att råvattenkontroll ska anpassas efter den riskbedömning och riskhantering som gjorts i tillrinningsområdet.

Det är bra att det tydligt framgår att den råvattenkontroll som regleras i dricksvattenföreskrifterna ska ske i den punkt där råvatten tas in i vattenverket.

Det kan ifrågasättas om det är nödvändigt att mangan ska vara en obligatorisk parameter i råvatten. För ungefär hälften av allt dricksvatten som produceras i Sverige används ytvatten som råvatten.

Utgående dricksvatten

Det behöver förtydligas vilka parametrar som ska undersökas i utgående dricksvatten.

Dricksvatten hos användare

Även när det gäller dricksvatten hos användare behöver det förtydligas vilka parametrar som ska undersökas. Är grupp A och grupp B i tabell 3 samma sak som provgrupp A och provgrupp B i bilaga 1?

Avsnitt C – Utökning eller minskning av undersökningsfrekvensen och utvidgning eller minskning av antalet parametrar

Avsnittet är svårtolkat eftersom det bygger begreppen provgrupp A och provgrupp B, se tidigare kommentar om provgrupp. Avsnitt C bör arbetas om när

indelning av parametrar som ska analyseras ofta respektive mindre ofta har förtydligats.

Eftersom organisationen för genomförande riskbedömning och riskhantering i tillrinningsområden enligt artikel 8 i dricksvattendirektivet ännu inte är beslutad är det olämpligt att ange en specifik organisation i bilagan.

Bilaga 4 Analyser och analysmetoder

Avsnitt A

För att inte bromsa utvecklingen av nya analysmetoder för mikrobiologiska parametrar bör avsnitt A kompletteras med under vilka förutsättningar mätningarna med de angivna metoderna kan ersättas med alternativa övervakningsmetoder som -t ex flödescytometri.

Avsnitt B

I bilagan används formuleringen ”Resultat ska uttryckas med minst samma antal decimaler som gränsvärden i bilaga 1.” Eftersom olika enheter förekommer kan det vara lämpligt att i stället skriva ”Resultat ska uttryckas med minst två gällande siffror”.

Bilaga 5 Information till allmänheten

Vilken information om kvaliteten på dricksvatten som ska tillhandahållas enligt avsnitt B 1. behöver specificeras.

Bilaga 5 innehåller delar av det som bilaga 4 till dricksvattendirektivet anger att dricksvattenleverantören ska informera om. Punkterna 6. och 7. i direktivets bilaga 4 saknas i förslaget till föreskrifter. Förhoppningsvis är avsikten att bilaga 4 ska kompletteras när det tillägg till livsmedelsförordningen som 2020 års dricksvatten utredning föreslog har införts. Det är olämpligt att dricksvattenleverantörens skyldighet att lämna information till allmänheten regleras i ytterligare någon föreskrift eller förordning.

Synpunkter på konsekvensutredningen

I konsekvensutredningen konstaterar Livsmedelsverket att kostnader för PFAS-rening kommer bli betydande för dricksvattenproducenterna och därmed för vakkollektiven. Det är framför allt det nationella gränsvärdet för PFAS₄ som ger betydande investeringskostnader och ökade driftkostnader. Det saknas för närvarande underlag för en mer noggrann bedömning av hur stora

kostnadsökningar det rör sig om. Åtgärder har hittills endast genomförts på ett fåtal anläggningar.

Föreskrifterna kommer därmed skapa mer än oväsentliga kostnader för VA-kollektivet, vilket föreskrivande myndighet inte kan bortse ifrån. Innan föreskrifterna kan träda i kraft behöver Livsmedelsverket inhämta regeringens godkännande enligt Förordning (2014:570) om regeringens medgivande till beslut om vissa föreskrifter. Svenskt Vatten anser att ökade kostnader för dricksvattenleverantörerna är att likställa med ökade kostnader för kommunerna. Enligt lagen om allmänna vattentjänster är kommunen skyldig att anordna allmän vattenförsörjning där så behövs.

Svenskt Vatten saknar ett resonemang i konsekvensutredningen om hur dessa kostnader ska finansieras och vilka undanträngningar detta kan skapa. Svenskt Vatten bedömer att föreskrifterna kommer skapa undanträngning för andra nödvändiga investeringar i VA-infrastrukturen. Det årliga investeringsbehovet ligger idag på 23 miljarder för VA-Sverige. Men i realiteten investeras enbart 16 miljarder årligen. Redan idag har vi därmed en årlig underfinansiering på 7 miljarder kronor. Kostnaden för implementering av föreskrifterna är inte klarlagd. Vidare saknas analyser av både undanträngningseffekter och det investeringsutrymme som de facto existerar. Det är inte rimligt att dricksvattenkonsumenterna ensamma ska ta det ekonomiska konsekvenserna av att andra förorenar våra vatten med PFAS.

Pär Dalhielm
VD
Svenskt Vatten AB

Mats Engdahl
Expert dricksvattenproduktion
Svenskt Vatten AB